

Bjørsetfossen bru (ca. 1900)

KONSEKVENsutredning KULTURARV

Reguleringsplan E6 Skogheim – Fossum (planid: 2020001)
Fagrapport

PlanID: 2020001

Dokument ID: E6UV-PLA-RAP-003

Revisjonsoversikt

Revisjon	Dato	Revisjon gjelder	Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av
00	28.09.20		Tor Nilssen	Marte Mangerud	Eirik Lind
01	22.10.21	Endret planforslag	Tor Nilssen	Marte Mangerud	Eirik Lind

Kontaktpersoner til planarbeidet:

Nye Veier v/Arild Mathisen, tlf. 47752696

Nye Veier v/Jan Olav Sivertsen, tlf. 91546871

Informasjon om planarbeidet kan ses ved å gå inn på følgende hjemmesider:

Nye Veier AS: www.nyeveier.no

Rennebu kommune: www.rennebu.kommune.no

Forord

Nye Veier AS har utarbeidet forslag til detaljregulering for en delstrekning av ny E6 i Midtre Gauldal kommune i Trøndelag fylke. Planområdet strekker seg fra Skogheim til Fossum i Vindåsliene. Reguleringsplanen skal danne grunnlag for bygging av parsell av ny E6. Planforslaget er tilpasset pågående utbygging av E6 sør for planområdet, samt tilpasset del av E6 som er ferdigstilt gjennom Sokndal sentrum og over Vindåslibrua.

Nye Veier AS er tiltakshaver og konsulentfirmaet Rambøll er engasjert for å utarbeide planforslaget og konsekvensutredningen. Konsekvensutredningen er et vedlegg til planbeskrivelsen.

Trondheim, 22.10.2021

Tor Nilssen

Senior landskapsarkitekt - Rambøll

NYE VEIER AS
TANGEN 76
4608 KRISTIANSAND
TLF.: +47 479 72 727
WWW.NYEVEIER.NO

ORGANISASJONSNUMMER: 915 488 099

SAMMENDRAG

I denne konsekvensutredningen for temaet kulturarv for ny E6 Skogheim-Fossum er metodikken som er beskrevet i Statens vegvesens håndbok V712 benyttet. Denne metodikken bygger på at en først fastsetter planområdets verdi for temaet kulturarv, og deretter vurderer den påvirkningen som det regulerte tiltaket vil medføre for kulturminner og kulturmiljøer. Disse to parametrene gir til sammen tiltakets konsekvens.

Tiltakets påvirkning tar utgangspunkt 0-alternativet, dvs. dagens situasjon inklusive vedtatte - men ikke nødvendigvis gjennomførte - arealplaner. For dette planområdet ble det i 2019 utarbeidet og stadfestet en reguleringsplan for ny E6. Dette betyr at 0-alternativet for den nye reguleringsplanen vil være dagens situasjon inklusive de tiltak som er vedtatt i planen fra 2019.

Verdien av planområdets kulturarv er vurdert til **middels**.

Påvirkningen på temaet kulturarv for dette tiltaket er samlet sett vurdert til å være **noe forringet**. Denne vurderingen er gjort på bakgrunn av at det innenfor planområdet kun er tre nylig dokumenterte kulturminner som er berørt av tiltakene i reguleringsplanen. Disse er 3 av i alt 5 registrerte bombekratre fra 2. verdenskrig, samt noen meter av en hulveg. To bombekratrene ligger midt i vegtraséen og vil måtte slettes. Det tredje kan evt. bevares med lokale tiltak i vegfyllingen på stedet. Den nordligste enden av den nevnte hulvegen vil bli berørt av ny lokalveg. Ingen av disse kulturmiljøene er fredet.

Boplass helt sør i planområdet som ligger i vegtraséen ble håndtert i forrige reguleringsplan (2019).

En sammenstilling av verdi og påvirkning vil gi følgende konsekvens for kulturarv som følge av tiltakene i ny reguleringsplan for E6 Skogheim-Fossum: **Liten negativ konsekvens (-)**.

Skadereduserende tiltak: KM42 kan søkes bevart dersom dette vurderes som anleggsteknisk mulig i anleggsfasen.

INNHold

KONSEKVENsutredning Kulturarv	1
SAMMENDrag	3
1. INNLEDNING	5
1.1 Beskrivelse av tiltaket.....	5
1.2 Krav om konsekvensutredning – tema kulturarv	8
1.3 Kommunale planer og føringer.....	8
2. KONSEKVENsutredning	9
2.1 Metode for ikke-prissatte konsekvenser	9
3. IKKE-PRISSATTE KONSEKVENSER.....	11
3.1 Kulturarv.....	11
3.1.1 Metode	11
3.1.2 Alternativ 0: Verdivurdering av kulturminner og kulturmiljø.....	11
3.1.3 Vurderingskriterier	11
3.1.4 Kulturarv - E6 Skogheim-Fossum – alternativ 0.	11
3.1.5 Verdisetting – tema kulturarv	20
3.1.6 Tiltakets påvirkning på kulturarv	20
3.1.7 Konsekvenser for kulturarv.....	20
3.1.8 Skadereduserende tiltak	21
3.1.9 Kilder	22

INNLEDNING

1.1 Dagens situasjon

Dagens E6 følger elva Ila i dalbunnen mellom Skogheim og Fossum. Mellom Skogheim og Bjørset i sørlig del av traseen går E6 i jordbrukslandskapet vest for Ila. Ved Bjørset krysser E6 over til motsatt side, og skjærer gjennom sidebratt skogsterreng langs elva ned mot Fossum. Ved Fossum i nord krysser dagens E6 igjen Ila. Ny E6 planlegges i sin helhet å gå sør og øst for Ila.

Ila utgjør et skille i arealbruken i området, da det i dalsiden nord og vest for elva er gårdsbruk omkranset av fulldyrka mark, mens det sør og øst for Ila er skog og utmarksterreng i Vindalsliene. Dagens E6 krysser flere av de sørlige sidebekkene til Ila.

1.2 Beskrivelse av tiltaket

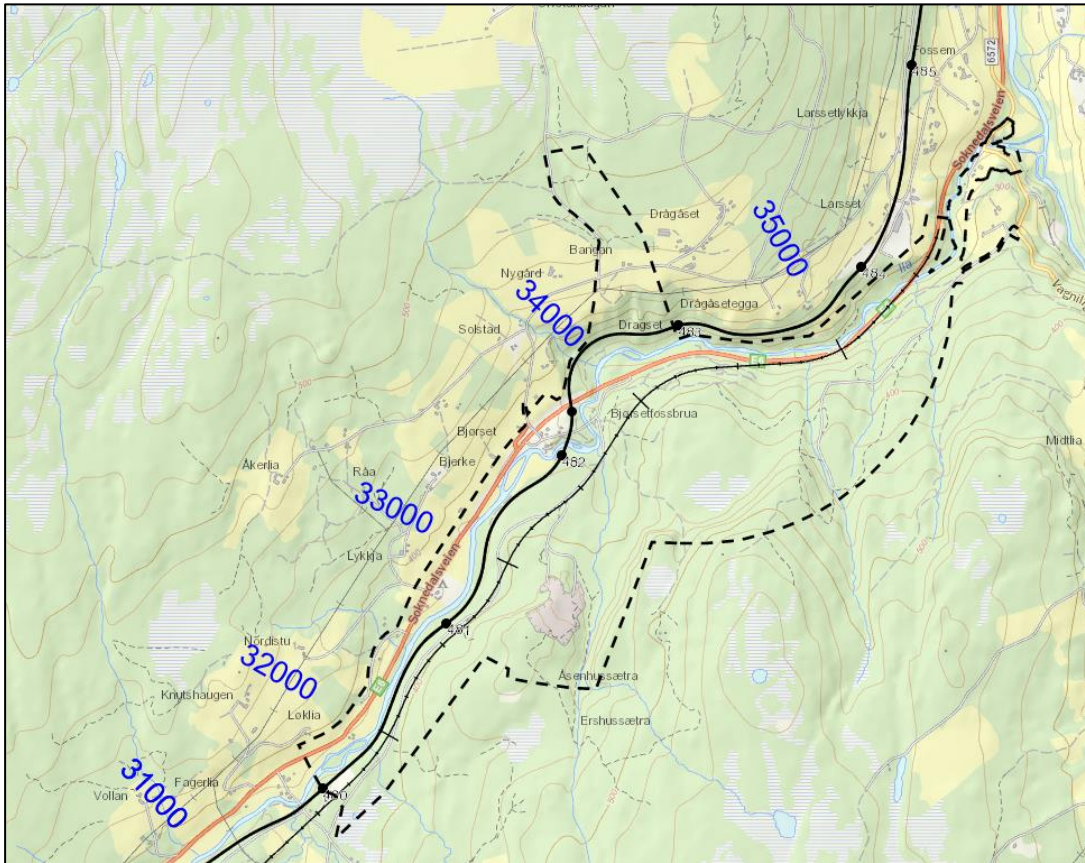
Planområdet omfatter et areal mellom Skogheim i sør og Fossum i nord, se avgrensning markert i Figur 1. Innenfor plangrensen har strekning for ny E6 en total lengde på ca. 4 km. hvorav 3 km viker fra vedtatt reguleringsplan (planid: 2017006).

Nye Veier legger til grunn dimensjoneringsklasse H3 og H5 med fysisk midtdeler og gjennomgående forbikjøringsfelt i begge retninger. Fartsgrensen vil være 90 km/t på H5 og 110 km/t på H3. Veien er avkjørselsfri, og det er ikke lagt opp til kryss på strekningen. Lokalveger og landbruksveger beholdes i størst mulig grad som i dag, men landbruksveger/driftsadkomster vil bli lagt om noen steder hvor ny E6 avskjærer eksisterende landbruksveger.

Dagens E6 vil omklassifiseres til fylkesveg og hvor ny E6 overlapper dagens E6 vil lokalvegen gå i tunnel, ca. 750 lang. Lokalvegen går parallelt med E6 nordgående, og har mulig påkjøring på E6 i Sokndal.

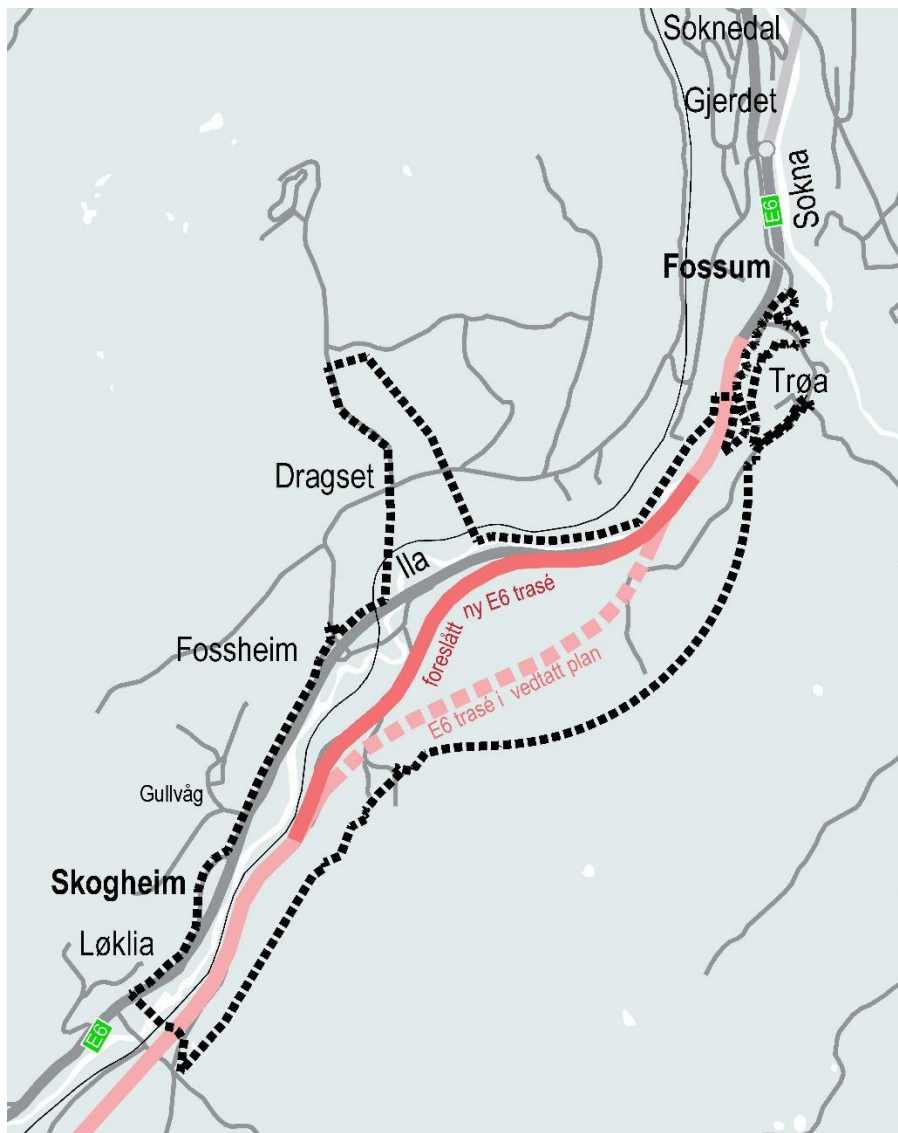
Ved Bjørset går E6 i bru over lokalveg og åpent bekkeføre. Det vil også være mulig for vilt som kryssingsmulighet både under E6 og jernbanen. Det etableres en miljøtunnel ved Gullvåg camping som vil fungere som viltovergang der hvor mesteparten av viltet trekker i dag. Overgangen vil kun gå over E6.

Vindåslibruen har i dag 3 felt og skal derfor etableres som en 4-feltsbru.

Figur 1: Figuren viser varslet plangrense i stiplet linje over kart som både viser dagens E6 i oransje linje, ny E6 med tynn svart strek og jernbanen i uthevet svart strek. Tallene i blå farge langs linjen er profilnr. på ny prosjektert veg. (Rambøll, 2021)

Endringen i forhold til gjeldende reguleringsplan er at tunnel for E6 utgår, og at lokalvegen heller legges i tunnel. E6 vil derfor i langt større grad eksponeres i dalføret langs Ila-vassdraget i dette planforslaget enn i gjeldende reguleringsplan.

Figur 1 Sammenstilling av foreslått ny E6 trasé opp mot trasé i vedtatt plan. (Nye Veier, 2020)

1.3 Krav om konsekvensutredning – tema kulturarv

En reguleringsendring i denne størrelsesorden vil kreve reguleringsplan med konsekvensutredning inkl. planprogram etter *Forskrift om konsekvensutredninger, Kap. 2 §6*.

Hjemmel for å kreve konsekvensutredning ved oppstart av planarbeidet, jf. Vedlegg I, punkt 7, sier følgende: «*Motorveier og andre avkjørselsfrie veier som er forbeholdt motorisert trafikk*» og «*anlegg av ny vei med minst fire kjørefelt eller utbedring og/eller utvidelse av en eksisterende vei som har to kjørefelt slik at den får minst fire kjørefelt, dersom en slik vei har en lengde på minst 10 km*»

Etter vår vurdering faller tiltaket inn under tiltak som alltid skal konsekvensutredes med planprogram, jf. §6. Endelig avgjørelse tas av Midtre Gauldal kommune.

I planprogrammet står bl.a. følgende vedr. KU-temaet «Kulturminner og kulturmiljø»:

Problemstilling

Det finnes registrerte kulturminner i området, både i form av automatisk fredede kulturminner, nyere tids kulturminner, kulturminner med mindre entydig vernestatus og SEFRAK-registrerte bygninger (bygninger oppført før 1900). Planområdet vurderes også å ha potensiale for funn av ytterligere hittil ikke registrerte kulturminner. Det er relevant å inkludere en vurdering av det kulturhistoriske landskapet (estetikk, opplevelser og kulturarv, om de historiske relasjonene i landskapet er framtreddende), sentrale elementer i landskapet slik som broer, og eventuell berørt arkitekturav fra 1900-tallet.

Utredningsbehov

Kulturminnelovens undersøkelsesplikt (§9) for automatisk fredede kulturminner skal være oppfylt før 2. gangs behandling av reguleringsplanen. Kulturminnemyndighetene foretar en vurdering av potensialet for funn av automatisk fredede kulturminner innenfor planområdet og behov for registreringsundersøkelser i form av overflatebefaringer og/eller sjakting i forbindelse med planprosessen. Reguleringsplanen skal redegjøre for konsekvenser for kulturarv, og det skal spesielt fokuseres på avbøtende tiltak. Vurderingen skal også omfatte anleggsperioden. Tema omtales i planbeskrivelsen.

1.4 Kommunale planer og føringer

For E6 mellom Ulsberg og Vindåsliene foreligger følgende stadfestet reguleringsplan fra 2018: E6 Ulsberg – Vindåsliene, østlig trase (Planid. 2018001). Til denne planen er landskapsbildet utredet i følgende rapport: E6 Ulsberg-Vindåsliene – KU landskap (sist. Rev. 05.03.2019).

Delstrekningen Skogheim-Fossum (Vindåsliene) blir nå regulert på nytt og vil erstatte ovennevnte plan for denne delstrekningen. Dette medfører at flere utredningstemaer – deriblant «Kulturminner og kulturmiljø» må utredes i nye KU-rapporter.

Kommunedelplan (KDP) E6 Ulsberg – Berkåk – Løklia med konsekvensutredning ble vedtatt 19.9.2013 i Rennebu kommune og 18.11.2013 i Midtre Gauldal kommune. Kommunedelplanen ble utarbeidet for ett hovedalternativ og tre sekundære alternativer som ble konsekvensutredet. Utredningen konkluderte med at hovedalternativet med at E6 i tunnel via Berkåk sentrum er det beste alternativet som framtidig linje for E6.

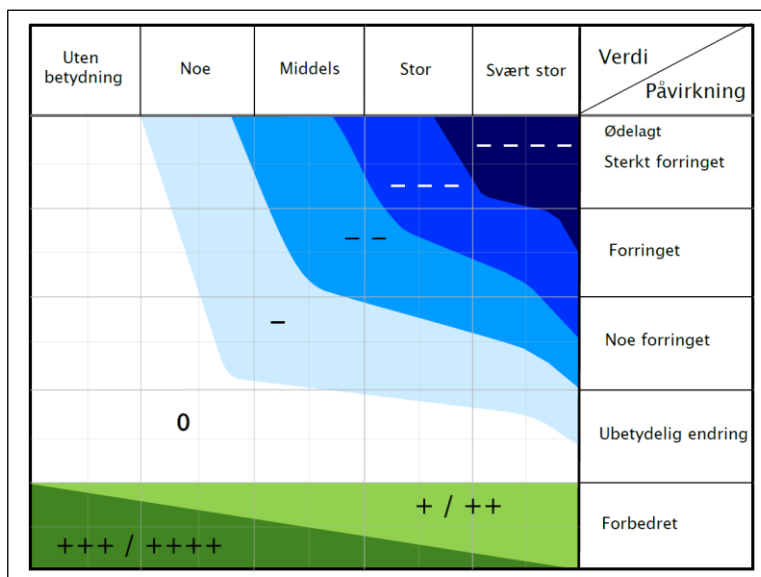
2. KONSEKVENsutREDNING

2.1 Metode for ikke-prissatte konsekvenser

Metodikken for konsekvensutredninger er beskrevet i Statens vegvesens håndbok V712. Konsekvensene som blir utredet består av temaer fra ikke-prissatte konsekvenser.

Tre begreper står sentralt når det gjelder vurdering og analyse av ikke-prissatte konsekvenser; **verdi, påvirkning og konsekvens**. Med verdi menes en vurdering av hvor stor betydning området har i et nasjonalt perspektiv. Med påvirkning menes en vurdering av hvordan det samme området påvirkes som følge av et definert tiltak. Påvirkning vurderes i forhold til referansesituasjonen. Konsekvens framkommer ved en sammenstilling av verdi og påvirkning av inngrepet/tiltaket i henhold til matrisen (konsekvensviften). Både verdi, påvirkning og konsekvens bygger på en avveining mellom de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre.

Skalaen for vurderingene er gitt i en såkalt konsekvensvifte, definert i Statens vegvesens håndbok V 712. I viften kommer det fram en konsekvensskala fra svært stor positiv/negativ til ubetydelig på begge sider av skalaen. Koding ++++ via 0 til -----. Viften blir brukt for å sikre at riktig konsekvens blir utfallet. Endelig sammenstillinger av konsekvenser blir også vist skjematisk i tabell for å vise konsekvensen for det enkelte tema.

Figur 2: Konsekvensvifte

Det er viktig å være klar over at alle samlede konsekvensvurderinger som blir oppsummert i skjemaer og konsekvensvifter blir vurdert ut fra en skala som skal dekke alle «normale» utbyggingssituasjoner. Konsekvenser som er vurdert til å ha «liten påvirkning» kan derfor skjule vesentlige konsekvenser for nærmeste naboer, grunneiere eller andre. Disse lokale konsekvensene er i de fleste tilfellene ikke vurdert i detalj, men det skal være tatt høyde for aktuelle problemstillinger så langt det er praktisk mulig å gjøre på dette plannivået. Det forutsettes imidlertid at enkeltstående detaljsaker håndteres i direkte prosesser mellom tiltakshaver og den enkelte grunneier/interessent.

Symbol	Konsekvens	Beskrivelse
++++	Meget stor positiv konsekvens	Meget store forbedringer i forhold til dagens situasjon. Kan i prinsippet ikke bli bedre.
+++	Stor positiv konsekvens	Store forbedringer i forhold til dagens situasjon.
++	Middels positiv konsekvens	Middels store forbedringer i forhold til dagens situasjon.
+	Liten positiv konsekvens	Små forbedringer i forhold til dagens situasjon.
0	Ubetydelig/ingen konsekvens	Ingen eller uvesentlige endringer i forhold til dagens situasjon.
-	Liten negativ konsekvens	Noe forverring i forhold til dagens situasjon.
--	Middels negativ konsekvens	Middels forverring i forhold til dagens situasjon.
---	Stor negativ konsekvens	Store forverringer i forhold til dagens situasjon
----	Meget stor negativ konsekvens	Meget store forverringer i forhold til dagens situasjon. Kan i prinsippet ikke bli verre.

Figur 3: Skala for vurdering av konsekvenser

Tabell 6-26 Verdikriterier for kulturarv: kulturmiljø og kulturhistoriske landskap.					
	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Kulturmiljønivå					
Kulturhistorisk betydning	Uten betydning	er alminnelig/lokalt vanlig	har lokal/regional betydning	har stor regional/nasjonal betydning	har stor nasjonal/internasjonal betydning
Arkitekturhistorisk betydning		bygningsmiljø som inneholder bygninger av begrenset arkitekturhistorisk betydning	bygningsmiljø som inneholder bygninger med arkitekturhistorisk betydning	helhetlig bygningsmiljø som inneholder bygninger med stor arkitekturhistorisk betydning	helhetlig bygningsmiljø som inneholder bygninger med særlig stor arkitekturhistorisk betydning
Betydning for kulturell eller etnisk gruppe		inneholder få elementer som kan knyttes til en kulturell/etnisk gruppe	inneholder flere elementer som er karakteristisk for en kulturell /etnisk gruppe	miljø som er karakteristisk for en kulturell/etnisk gruppe	helhetlig miljø som er karakteristisk for kulturell /etnisk gruppe og som er sjeldent/unikt
Historisk hendelse eller personer		er svakt knyttet til en lokal historisk hendelse/ person	er knyttet til en lokal historisk hendelse/ person	er knyttet til en regional historisk hendelse/ person	er knyttet til en nasjonal historisk hendelse/ person
Landskapsnivå					
Kulturhistoriske sammenhenger		ligger i en kontekst/sammenheng som er noe fragmentert	inngår i en kontekst/sammenheng	inngår i en helhetlig kontekst /sammenheng	inngår i en særlig helhetlig kontekst
Kulturhistorisk landskap		delvis ødelagt	som har lokal/regional betydning	som har stor regional/nasjonal betydning	sammenheng som har meget stor nasjonal/internasjonal betydning (er unikt)

Figur 4: Verdisetting av kulturarv – matrise fra håndbok V712

3. IKKE-PRISSATTE KONSEKVENSER

Følgende *ikke prissatte konsekvensene* skal utredes i tilknytning til ny reguleringsplan for E6 - strekningen Skogheim-Fossum:

- Landskapsbilde
- **Kulturarv (kulturminner og kulturmiljø)**
- Friluftsliv/by- og bygdeliv
- Naturmangfold
- Naturressurser
- Vannmiljø

Øvrige relevante temaer av *Ikke prissatte konsekvenser* skal omtales i fagrapporter.

3.1 Kulturarv

3.1.1 Metode

- Innhente opplysninger om kjente kulturminner i området som beskrives og kartfestes.
- Kartlegge kulturminnenes evt. vernestatus (fredet, regulert til spesialområde bevaring etc.)
- Beskrive kulturmiljøer og kulturminner etter hvilken helhet eller sammenheng disse inngår. Eks: Historisk utvikling, landskapets fysiske form, bygninger/andre elementer og dagens bruk.
- På bakgrunn av ovenstående punkter vurderes hvilken **verdi** kulturminnene utgjør i forhold til de delstrekningene som utredes.
- Beskrive **påvirkning og konsekvens** som tiltaket (i dette tilfelle veganlegget) får for kulturminner og kulturmiljøer, og hvordan disse berøres - både fysisk, visuelt og bruksmessig. Hvordan ivaretas hensynet til kulturminner og kulturmiljøer langs E6 Skogheim-Fossum?

3.1.2 Alternativ 0: Verdivurdering av kulturminner og kulturmiljø

I konsekvensutredninger skal konsekvensene av tiltak som blir foreslått i en arealplan vurderes i forhold til dagens situasjon, også kalt null-alternativet. Med dagens situasjon menes også alle tiltak som er hjemlet i allerede stadfestede planer, selv om de ennå ikke er realisert.

3.1.3 Vurderingskriterier

Håndbok V712 gir føringer for hvilke parametere som er viktige for verdivurderingene vedr. KU-tema «Kulturminner og kulturmiljø». I tabellen nedenfor er en del av kriteriene opplistet.

3.1.4 Kulturarv - E6 Skogheim-Fossum – alternativ 0.

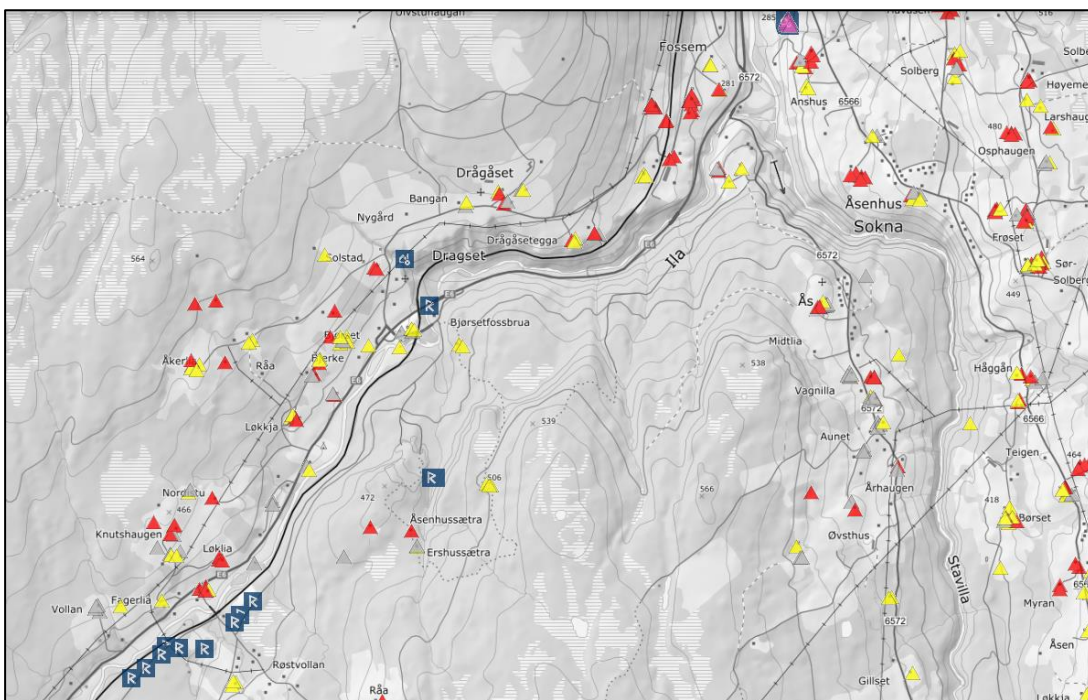
Generelt

Riksantikvarens database (Askeladden) inneholder en kartfesting av fredede kulturminnet her til lands. Dette er kulturminner fra før reformasjonen (1537). Se eksempel fra prosjektområdet nedenfor. Ellers finnes også tekniske kulturminner og et antall fredede bygninger og anlegg. Bygninger som er oppført før år 1900 (SEFRAK-registeret) finnes det mange av. Slike bygninger må også vurderes og eventuelt hensyntas i forbindelse med nye veganlegg og andre tiltak.

For kategorien «Nyere tids kulturminner», dvs. kulturminner fra tiden etter reformasjonen (1537), er det muntlig framholdt at det ved elver og bekker i tiltaksområdet finnes rester etter kverner og andre tekniske kulturminner som har benyttet vannkraften. Det er derfor påkrevd at lokalkunnskap om disse blir benyttet i det videre arbeid med dette temaet, og at arkeologer gjør undersøkelser på de stedene hvor vegtraséen krysser vassdragene. Evt. kulturminner må registreres og kartfestes der de evt. vil komme i berøring med eller nært opptil vegtraséene.

Kort beskrivelse av kulturminner og kulturmiljøer i regionen og planområdet

Trøndelag fylke er rikt på kulturminner. I de nedre deler av Gauldalen er tettheten av registrerte kulturminner også stor. I Soknedal er det imidlertid registrert et mindre antall kulturminner i Riksantikvarens database (Askeladden). Det er imidlertid registrert et stort antall bygninger som er fra før år 1900 (SEFRAK). I denne utredningen har vi også tatt ut mer detaljerte utsnitt på steder hvor vi ser at det kan oppstå konflikter mellom vegprosjektet og de registrerte kulturminner og verneverdige bygninger. Det er viktig at en søker å unngå slike konflikter. Dette gjelder både uheldige nærføringer og ved direkte inngrep i selve kulturminnet.

Figur 5: Kart over planområdet og omgivelser som viser fredede kulturminner (blå R) og bygninger fra år 1900 (gule og røde trekanter).

I forbindelse med utarbeiding av reguleringsplan for E6 Ulsberg-Vindåsliene i 2019 ble temaet kulturarv konsekvensutredet i egen rapport. I rapporten ble E6 Ulsberg-Vindåsliene delt inn i tre delområder; KUL1, KUL 2 og KUL 3. Delområdet KUL 3 omfatter strekningen Huset-Saghaugen, som ble vurdert samlet sett ha «stor kulturhistorisk verdi». Innenfor dette delområdet ble det registrert i alt 18 kulturmiljøer, med numrene KM23-KM41. I området som inngår i ny reguleringsplan for E6 Skogheim-Fossum ligger i fem av disse; KM37-KM41 (se figur 6 nedenfor).

Kulturmiljø	Navn	Beskrivelse	Verdi
KM37	Løklid	Fangstanlegg/ tunmiljø Eldre bebyggelse, men er ikke SEFRAK-registrerte. ID 213965, 213968, 240174	Stor
KM38	Ershussætra	Sætergrend To røde og ett gult SEFRAK-registrert bygning, samt stor setervoll	Stor
KM39	Dørhammerberga	Fangstanlegg, automatisk fredet 240175 til -77 Fangstgravene dekker dalbunnen der elgtrekket går.	Middels
KM40	Flakman	Sæter Tre gule SEFRAK-registrerte bygninger og tilhørende stølsvoll	Noe
KM41	Saghaugen	Tunmiljø Tre gule SEFRAK-registrerte bygninger i tillegg til en del moderne bebyggelse og dagens E6.	Noe

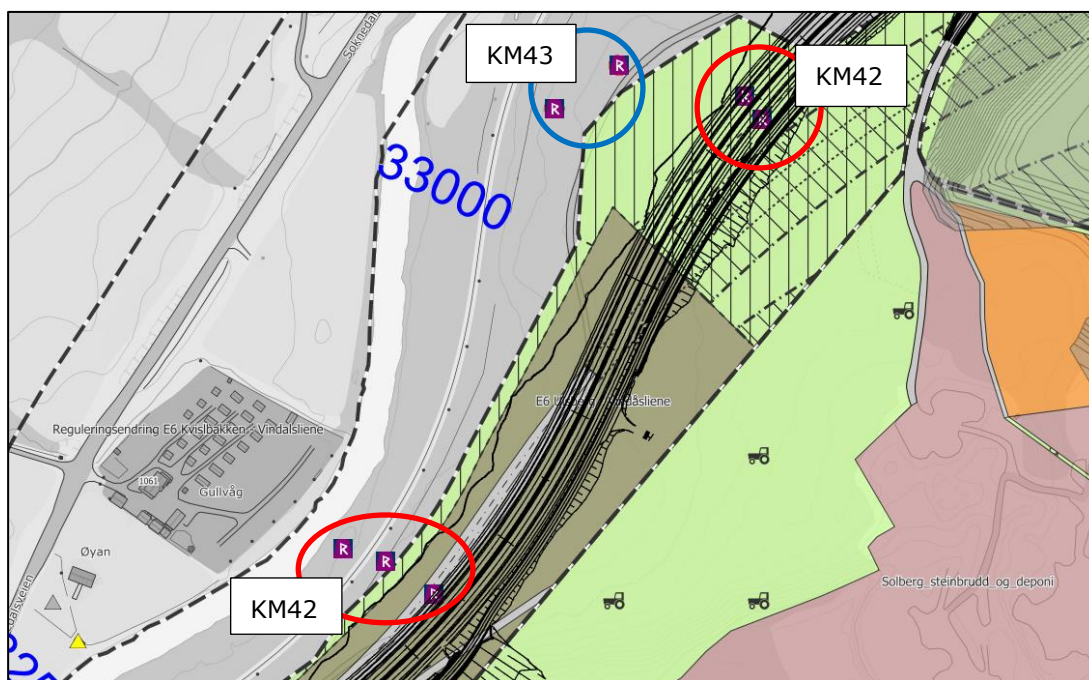
Figur 6: Registrerte kulturmiljøer knyttet til reguleringsplanen for Ulsberg-Vindåsliene i 2019 som ligger innenfor planområde for ny regulering E6 Skogheim-Fossum.

Av de opplistede kulturmiljøer ovenfor ligger KM37 i vegtraseen. Dette fangstanlegget består av tre fangstgroper. Det nordligste av fangstgropene ligger også innenfor reguleringsgrensen for ny E6 Skogheim-Fossum, men ble behandlet og avklart i reguleringsplanen fra 2019, og inngår altså som del av alternativ 0 for ny reguleringsplanen (jfr. fig. 6 nedenfor).

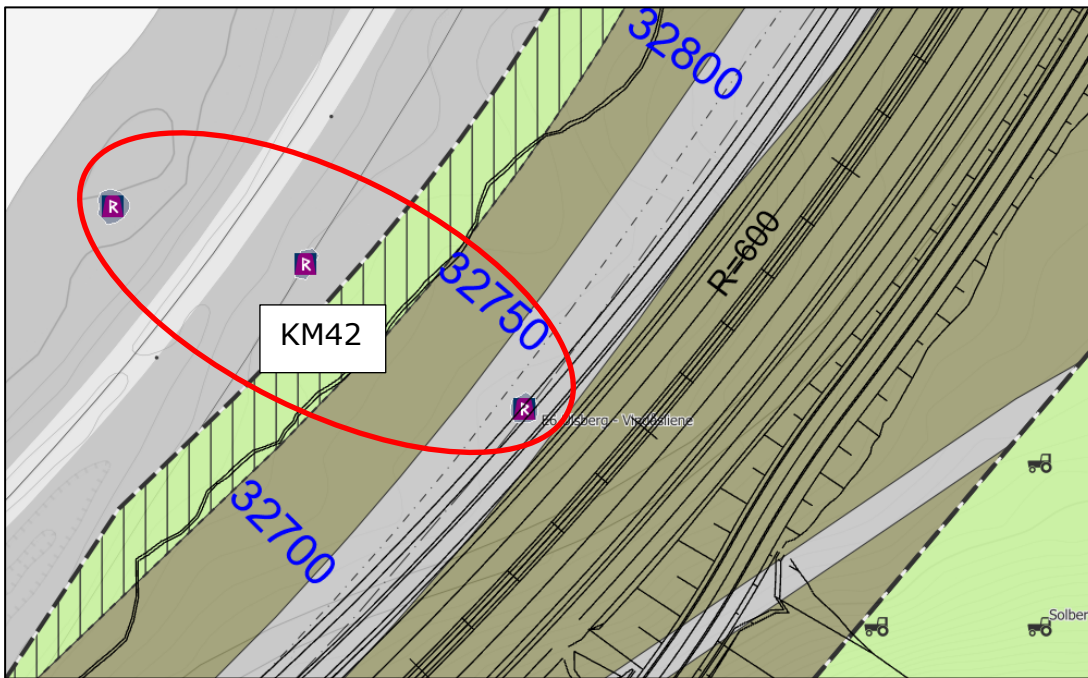
Den 18. desember 2020 kom det til tre nye registrerte kulturmiljøer som berører reguleringsplanen for ny E6. Dette gjelder fem bombekratere som ifølge Askeladden (RA) «visstnok skal stamme fra 1940». Tre av disse blir berørt av ny E6. De to nordligste vil måtte bli slettet fordi de blir liggende under vegens kjørebane, mens det sørligste muligens kan reddes ved spesielle terrengtiltak på stedet. Bombekratrene er ikke fredet. Jfr. figur 6 og 7 nedenfor. Samme dato ble det også innregistrert 2 fangstgroper innenfor reguleringsplanens grenser. Disse er automatisk fredet, men blir ikke berørt av veganlegget. Jfr. figur 6 nedenfor (blå sirkel). Til slutt ble det den 17.12.2020 innregistrert en hulvei litt sør for bombekratrene. Noen meter i nordenden av denne hulvegen vil bli berørt av vegfylling langs ny lokalveg på dette stedet. Vi har valgt å gi disse kulturmiljøene betegnelsen KM42, KM43 og KM 44. Alle disse registreringene er gjort av Trøndelag Fylkeskommune.

Kulturmiljø	Navn	Beskrivelse	Verdi
KM 42	Ikke navngitt	5 bombekratere ID: 274410-0, 274449-0, 274453-0, 274455-0, 274457-0 Ikke fredet	Noe
KM 43	Ikke navngitt	2 fangstgroper ID: 274292-0, 274407-0 Automatisk fredet	Middels
KM 44	Ikke navngitt	Hulvei ID: 274408-0 Ikke fredet	Noe

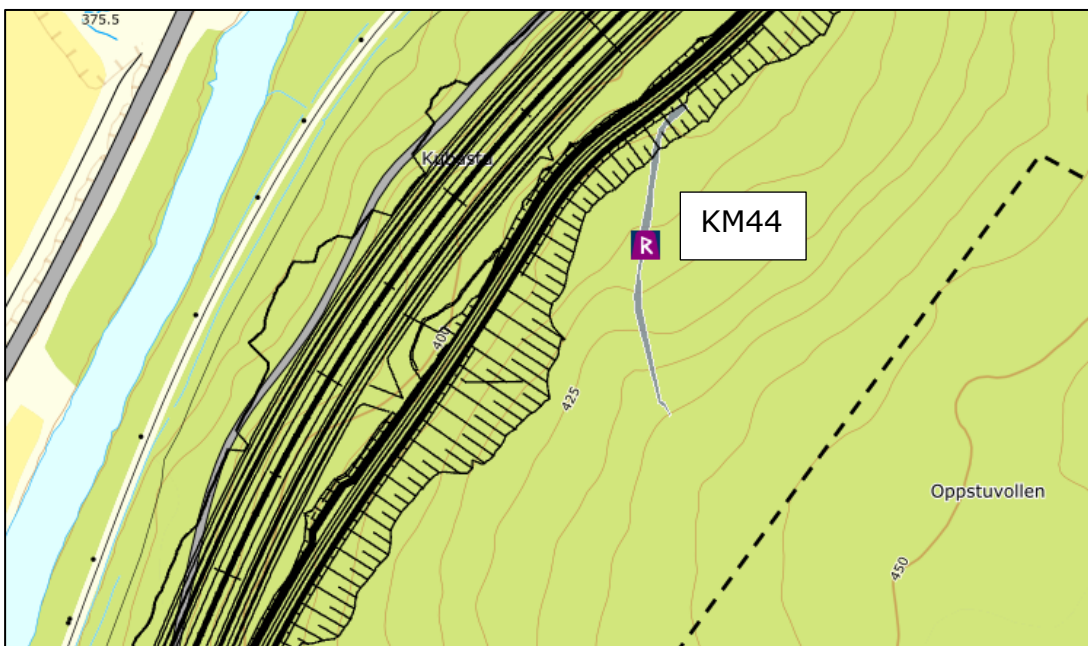
Figur 7: Kulturmiljøer som ble innregistrert i desember 2020.

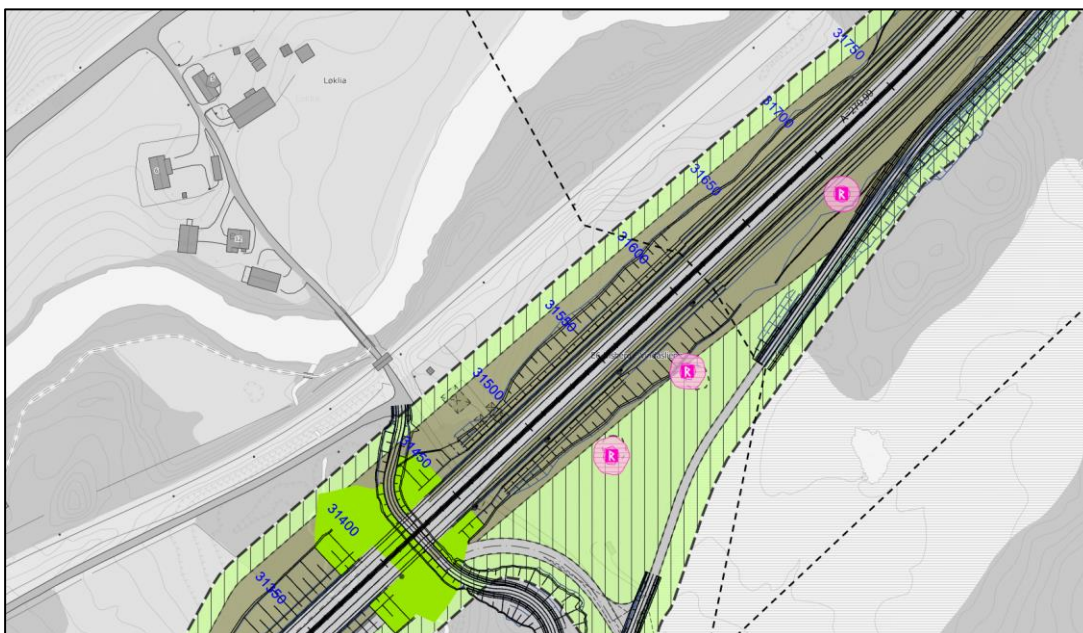
Figur 8: Kulturmiljøer som er kommet til i Askeladden i desember 2020. Kulturmiljø KM42 er 5 bombekratere fra 2. verdenskrig og er markert med to røde ringer. Kulturmiljø KM43 er fangstgroper markert med blå ring.

Figur 9: Bombekrateret til høyre (ID 274457-0) som blir liggende innenfor regulert veggrunn.

Figur 10: Hulveg som ble registrert 17. desember 2020. Området omkring denne bør bevares/skjøttes som en utvidet sikringssone.

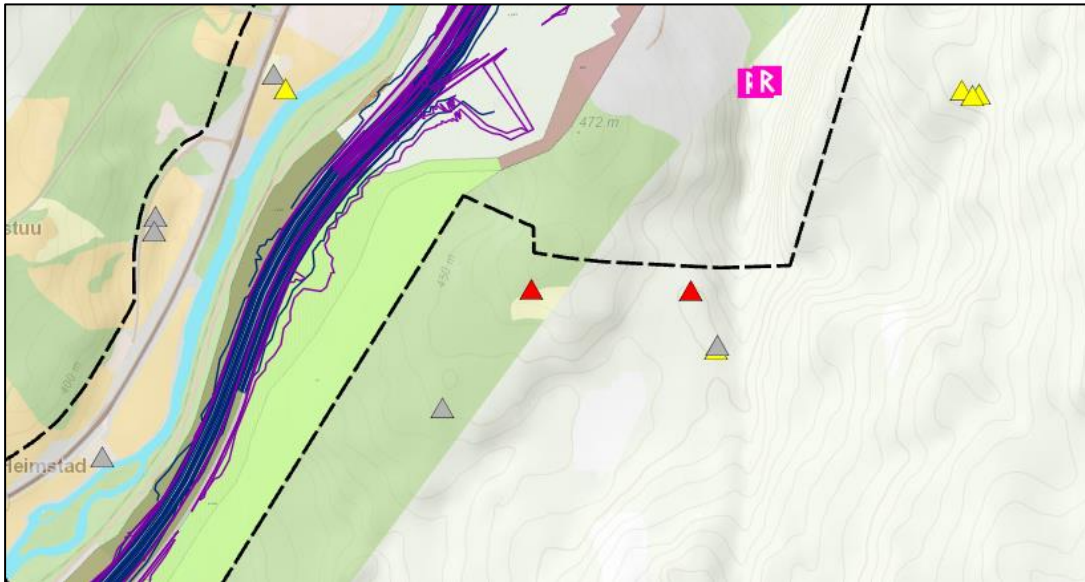

Figur 11: KM37; Område med fangstanlegg og tunområde ved Løkli. Det nordligste av disse – øverst til høyre – ligger innenfor plangrensen for ny E6 Skogheim-Fossum, men ble gravd ut i reguleringsplanen for E6 Ulsberg-Vindåsliene i 2019.

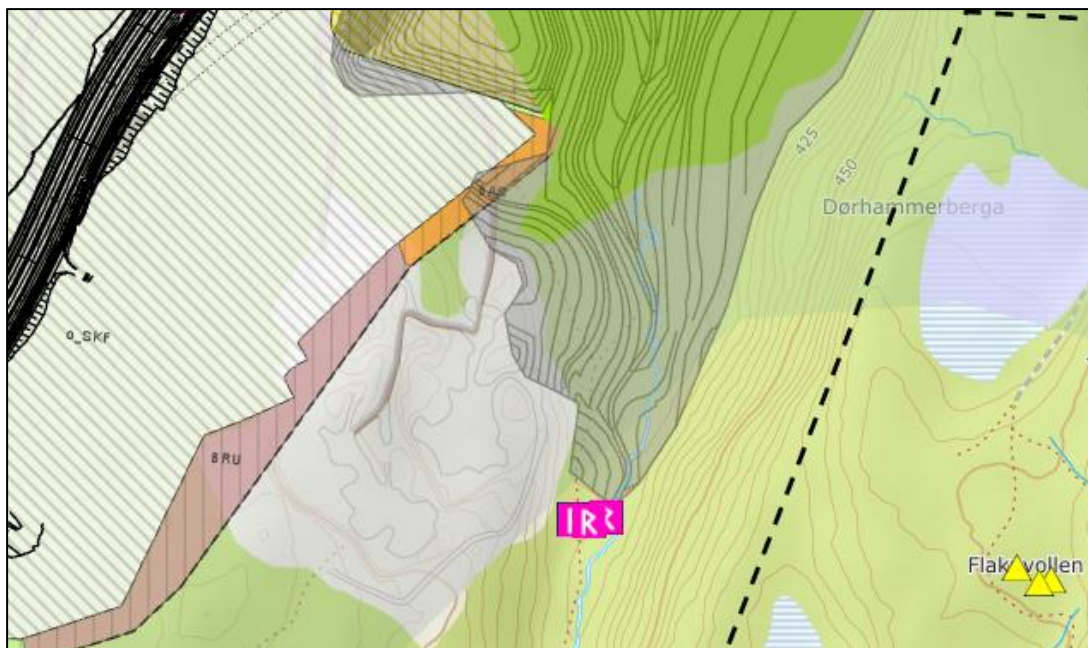
Figur 12: KM37 ligger i den åpne beitemarka i lia bak jernbanen (se figur 10 ovenfor)

KM38 er Ershussætra; ei setergrend med to røde og en gul bygning fra SEFRAK-registeret. På figur 8 nedenfor er disse vist som trekanter midt på bildet. Disse ligger ikke innenfor regulert område, og vil ikke bli berørt av ny E6, selv om vegen kommer noe nærmere enn dagens situasjon.

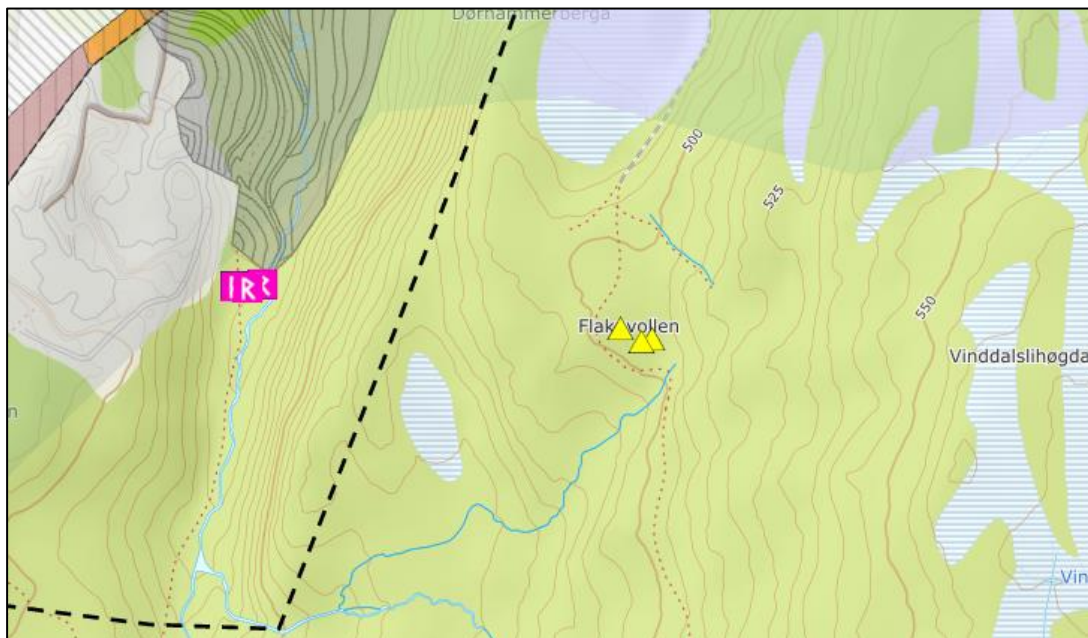
Figur 13: KM38; Setergrenda Ershussætra med bygninger fra før år 1900 vist som trekanter midt på bildet. Disse ligger utenfor regulert område (stiplet linje).

KM39 – fangstgroper ved Dørhammerberga - ligger tett opptil eksisterende massedeponi/steinbrudd. Foreslått utvidelse/nytt deponi i reguleringsplanen for E6 Skogheim-Fossum vil ikke medføre endringer for dette kulturminnet eller dets vernesone (Jfr. figur 9 nedenfor).

Figur 14: KM39 – De tre fangstgroperne ved Dørhammerberga (nederst midt på figuren) vil ikke bli berørt av utvidet deponi ved Bjørset.

KM40 Flakman (Flaknvollen iflg. kart) ligger godt utenfor regulert område og vil ikke bli berørt av reguleringen (se figur 10 nedenfor).

Figur 15: KM40 – Flaknvollen – har tre bygninger fra før 1900 (til høyre på figur - gul status). Dette kulturmiljøet blir ikke berørt av reguleringsplanen. Vi ser de tre fangstgroperne – KM39 – til venstre på bildet.

KM41 er tre gule Sefrakbygninger på Saghaugen ved Bjørset. Disse er innenfor regulert område, men vil ikke bli berørt av veganlegget. (jfr. figur 11 nedenfor).

Figur 16: KM41 Saghaugen – har tre bygninger fra før 1900 (gul status). Bygningene blitt ikke berørt av veganlegget. Øverst på bildet sees Fossum; et automatisk fredet bosettingsområde. Dette kulturminnet er ikke omtalt i KU-rapporten vedr. Kulturarv (2019), og blir heller ikke berørt av veganlegget.

Figur 17: Registrert kulturminne: Fossum - Område med bosetting ved Bjørsetfosbrua

3.1.5 Verdisetting – tema kulturarv

Etter gjennomgangen av Kulturarv-rapporten fra 2019 synes det som at det er få registrerte kulturmiljøer som ligger i influensområdet for reguleringsplanen for Skogheim-Fossum.

På denne bakgrunn vil vi sette verdien for tema kulturarv til **middels** for det aktuelle planområdet. Denne verdien er også satt med utgangspunkt i omfang/tetthet av kulturminner som ellers er registrert i regionen, og som vil være referanse for prosjektområdet.

Verdi: Uten betydning Noe Liten **Middels** Stor Svært stor

▲

3.1.6 Tiltakets påvirkning på kulturarv

I forhold til 0-alternativet, som gjelder endringer i forhold til dagens situasjon inkludert vedtatt regulering inklusive KU-rapporter fra 2019 er det ingen av de registrerte kulturmiljøene av stor verdi som nå vil måtte slettes. Vi vil derfor foreslå at påvirkningen settes til **noe forringet -**.

Påvirkning:

Ødelagt / sterkt forringet Forringet **Noe forringet** Ubetydelig endring Forbedret

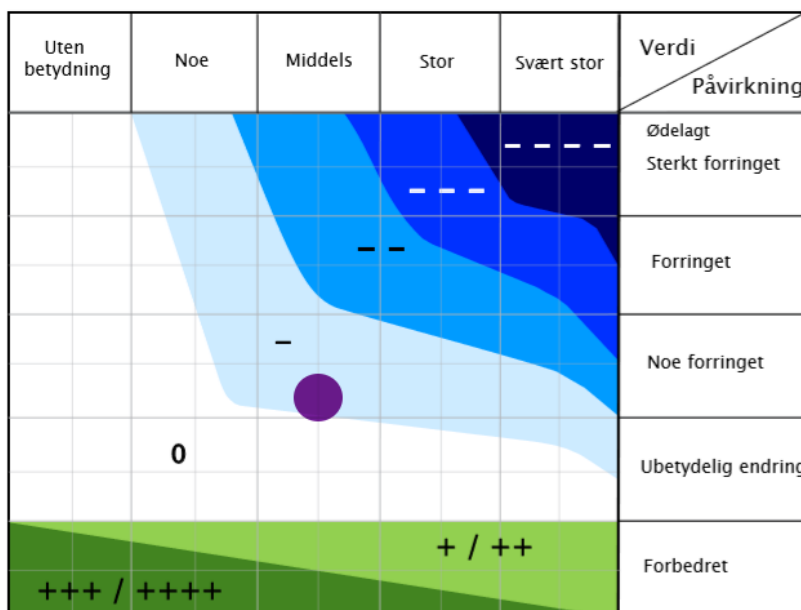
▲

3.1.7 Konsekvenser for kulturarv

De samlede konsekvenser for dette temaet framkommer ved en sammenstilling av den vurderte **verdi** og **påvirkningen** som tiltaket medfører. Til denne vurderingen benyttes konsekvensviften som er omtalt i kapittel 2.1 Metodikk. Nedenfor har vi plottet inn parametrene for verdi og påvirkning i konsekvensviften, og vi får da følgende konsekvens for temaet kulturarv: **Liten negativ konsekvens (-)**

Figur 18:
Konsekvensvifte for
kulturarv – Ny E6
Skogheim-Fossum

Når verdien er vurdert
til middels og
påvirkningen er vurdert
til å være noe forringet
- vil konsekvensen for
kulturarv bli liten
negativ (-).

3.1.8 Skadereduserende tiltak

I forhold til kulturarv vil de viktigste tiltakene være følgende:

- Gjøre fysiske tilpasninger ved KM 42 – Bombekrater fra 1940 (ID: 274457-0, fig. 9 ovenfor) slik at dette kan bevares.
- Området omkring hulvegen - KM44 – må søkes bevart uten inngrep i terrenget, og vegetasjonen bør pleies slik at kulturminnet blir visuelt tilgjengelig (jfr. figur 10 side 13).

3.1.9 Kilder

- Statens vegvesen - Vegdirektoratet (2018) *Håndbok V712 Konsekvensanalyser*.
- NIBIO: Kilden – Arealressurskart med eksterne lenker (Riksantikvaren m.fl.)
- Riksantikvaren: Askeladden kulturminnebase
- GISLINK karttjenester
- Nye Veier AS: Detaljregulering for E6 Ulsberg–Vindåsliene: Konsekvensutredning-kulturarv Fagrapport kulturarv 05.03.19

Vi bygger **gode** veier **raskt** og **smart**